

Det skjer saker og ting om stråling i domstolene og i forskningen ...

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 18.05.2025

Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg

Europeiske domstoler går stadig litt lenger i retning av å akseptere at strålingen fra mobiler, wifi, og andre kilder til menneskeskapte elektromagnetiske felt har skadevirkninger på mennesker og miljø. Og stadig mer forskning gjør forsvaret av dagens vern av den menneskeskapte strålingen vanskeligere, bit for bit.

Her om dagen fikk jeg spørsmål fra en nordmann i Frankrike som forsøker å hindre at det blir satt opp en mobilmast 100 meter fra landsbyen som vedkommende har tatt tilflukt i med sin el-overfølsomhet.

Mitt svar kan kanskje også hjelpe folk i tilsvarende situasjon i Norge. Derfor deler jeg det her, i en litt fyldigere versjon. Vi kan starte med en gresk klage til Den europeiske menneskerettsdomstolen: <https://nejtil5g.dk/graekenland-appellerer-til-den-europaeiske-menneskerettighedsdomstol/>

Klagen gjelder 5G, som jo alt i stor grad er bygget ut i Norge, men som vi vil få mye mer av før 6G skal introduseres om noen få år. Klagen vil sikkert bli avvist, men *begrunnelsen* for klagen er interessant: Her går det fram ifølge søksmålet at *ICNIRP diskrediteres i domstolene*.

(ICNIRP er den private stiftelsen som anbefaler de grenseverdiene for eksponering som WHO videreformidler, som EU legger til grunn, og som norske og nordiske strålevern holder seg til. Mer om dem under.)

Hvorfor er denne diskrediteringen av ICNIRP viktig? Jo, i dag er det nemlig først og fremst autoriteten til strålevern-etatene og de andre involverte organene og institusjonene som hindrer en reell juridisk prøving av «strålesaker» i domstolene: Temaet er for komplisert for retten, og derfor stoler de på disse instansene. Og her er det ICNIRP som er «bjellekua».

Det er derfor vel så viktig å vise til tidligere dommer som avviser ICNIRPs og andre autoriteters påstander som å vise til forskning, selv om rettssakene har gått for seg i andre land.

Denne oversikten over dommer er derfor spesielt interessant: <https://esc-info.eu/en/legal-cases/>. Den viser en rekke tilfeller der domstolen avviser at ICNIRPs anbefalte grenseverdier kan brukes som rettesnor for å avvise helsevirkninger der strålingen er svakere enn grenseverdiene.

Også AMS-dommen i Borgarting lagmannsrett 3.11.2022 har en slik karakter: Den stadfester en konkretisering av det mer generelle, at når menneskeskapte elektromagnetiske felt gir dokumenterte helseplager, gir det rett til at man ikke skal påføres dem «i utide» – *selv om strålingen er «svak», altså svakere enn ICNIRPs anbefalte grenseverdier*. Dommen innebærer derfor også at å stole på at ICNIRPs grenseverdier er gode nok, ikke er holdbart.

Se Lovdata, 21-136295ASD-BORG/02, eller last den ned her: <https://bit.ly/3Oasnt8>, der spesielt relevant del, sidene 23 – 27, er uthevet).

Grunnen til at saksøkerne likevel tapte saken, var at retten mente at de ikke hadde dokumentert sine helseplager godt nok med hensyn til «skitten strøm» (linjebundet spenningsstøy). Dommen avviste altså ikke at deres helseplager var reelle. (Prosedyre for å sikre tilfredsstillende dokumentasjon fins [HER](#), men nettselskapene hevder fortsatt ikke at dommen gir rett til fritak for «skitten strøm», men bare for radiostrålingen. Å få rettet dette, krever nye rettsrunder.)

Søker du på «fransk» og «Frankrike» i søkefeltet i menyen på [min blogg](#), finner du referanser til dommer, pålegg og utredninger som gjelder det generelle bildet, at *menneskeskapt EMF har egenskaper som skaper helse- og miljøproblemer*, uansett om det gjelder radiobølger eller skitten strøm:

De franske eksemplene er fra mange områder:

- krav om at skittenstrømmen fra Linky – de franske strømmålerne – må slås av hos el-overfølsomme,
- pålegg i Grenoble om avstand fra sykehus,
- skadevirkninger på kyr nær ny 5G-mast,
- dom som pålegger flytting av mast pga. helseproblemer,
- utredninger som forteller at ANSES, Frankrikes forsknings- og utredningsorgan matvare- og medisin- og arbeidsmiljø, slett ikke endelig kan fastslå at det IKKE er skadevirkninger, og – ikke minst –

- at begrunnelsen for den franske loven som begrenser wifi-bruk i barnehager, skoler, etc var *helsevirkninger*, selv om loven etter hvert er blitt begrunnet med skjermbrukens mange sosiale og pedagogiske konsekvenser.

Spesielt interessant med hensyn til hvordan mobilmaster skaper økt risiko for alvorlige helsevirkninger er den ganske nye studien som du finner omtalt til her:

<https://einarflydal.com/2024/06/24/langtids-helsevirkninger-fra-mobilmaster-na-vet-vi-nok-for-a-handle/>

Studien viser ganske enkelt at i to bygder, der den ene hadde en mobilmast i nærheten og den andre ikke, ble det i sammenliknbare utsnitt av befolkningen funnet påtakelig flere skader på cellenivå i den bygda med mobilmasten. Denne studien påviste biofysiske skader som gir økt kreftrisiko hos mennesker.

Det fins flust av studier for en del år tilbake som har påvist at ulike helseskader og -plager er hyppigere rundt mobilmaster. For en oversikt, se

her: <https://einarflydal.com/2016/04/20/studier-om-mobilmaster-og-helse-en-oversikt-med-tysk-grundighet/>

Hvordan forholder ICNIRP seg til slike forskningsresultater?

ICNIRPs grenseverdier for eksponering av befolkningen er bare *anbefalinger*, ikke pålegg eller maksimumskrav, og de er *satt utfra en retningslinje som angir at man må kunne påvise terskler for energiintensitet som ikke må overskrides for å unngå skader på menneskevev, i praksis vil det si gjennom oppvarming eller nerveeksitering. Det er altfor snevert i forhold til hva vi vet om hvordan slik stråling kan påvirke, og retningslinjene med grenseverdiene inneholder dessuten en rekke forbehold for gyldigheten.*

Retningslinjen der disse kravene framgår, er (ICNIRP 2002), som jeg har oversatt til norsk og kommentert, siden slikt stoff har et sjangerspråk som er temmelig fremmed for de fleste, inklusive de som bemanner norsk forvaltning. (<https://einarflydal.com/2022/08/05/her-far-du-icnirps-forskningsmetode-pa-norsk/>)

ICNIRPs grenseverdier er altså altfor romslige for praktisk vern mot ikke-ioniserende stråling, og blir derfor kraftig kritisert som utilstrekkelige og utformet av en liten klikk med et altfor snevert perspektiv. ICNIRP sier seg ikke uenig i det, men understreker tvert om at dette perspektivet har de valgt som sitt, og at det står enhver fritt å undersøke forskningen utfra andre og mindre snevre kriterier, og fastsette strengere grenser der det trengs for å beskytte de som er mer sårbare enn de modellpersonene som ligger til grunn for ICNIRPs referanser (friske soldater av type MP+ fra USA). Blant slike personer som kan trenge strengere eksponeringsgrenser, nevner ICNIRP kvinner, mindre personer og barn, syke og gamle.

Men samtidig, for å sikre at grenseverdiene ikke utfordres med krav om at de skal settes strengere, avviser ICNIRP og WHO og alle som følger ICNIRPs anvisninger,

- *forskning som ikke er omforent, dvs. allment akseptert innen faget,*
- *studier som viser til skader men som ikke samsvarer med andre studier på feltet som ikke viser skader,*

- *studier som ikke inneholder beskrivelse av biofysiske mekanismer, og – dersom de likevel slipper igjennom så langt –*
- *studier som ikke er utført på mennesker, og*
- *studier som ikke er utført i naturlige omgivelser.*

Slike krav utgjør et vanntett bolverk mot ny kunnskap. De kan brukes til å «avvise» alt som kan utfordre dagens anbefalinger om grenseverdier og det gjøres stadig når ny forskning dukker opp, seinest nå for å avvise en ny oppdragsstudie for WHO som faktisk har konkludert med at kreft fra slik stråling er klart påvist ([Mevisen mfl 2025](#)). Det resultatet – i en oppdragsstudie for WHO der mandatet var formet slik at man ikke skulle finne noe slikt – har skapt atskillig røre i strålevernketser og nå har det tyske strålevernet [rykket ut](#) for å avlive studien – med nettopp slike argumenter som nevnt over.

Verken daVincis, Keplers, Einsteins, Bohrs, eller noen nobelpristakeres oppdagelser ville blitt godtatt om man skulle bruke slike krav for å godta kunnskap, som dette snevre fagmiljøet legger til grunn.

Det norske strålevernet bare kopierer og videreformidler ICNIRPs anbefalinger uten å legge til at ICNIRPs anbefalinger til eksponeringsgrenser bør skjerpes etter behov og at bedre kunnskap som *ikke legger slike meningsløst strenge krav til grunn* berettiger strengere grenser og derfor svakere eksponering. (Noen ganger lurte jeg på om de overhodet har lest de dokumentene som ligger til grunn for deres standpunkter, og om det er andre, politiske begrunnelser som dikterer deres posisjoner. Kunnskapsbasert er det i alle fall ikke.)

Men dette bolverket slår altså sprekker – også i rettsvesenet. Enten må strålevernet evne å reformere seg selv, eller så vil det bli reformert utenfra når presset bare blir stort nok.

Lykke til!

Einar Flydal, den 18. mai 2025